

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки та технологій
Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Представництво Польської академії наук в Києві
Польська академія наук відділення в Любліні
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

90 річниця механіко-технологічного факультету
НУБІП України присвячується

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
II Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

11-13 квітня 2019 року
м. Київ

УДК 316.4:62

СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ДЕТЕРМІНІЗМУ

Бойко Іван Іванович, канд. філос. наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Boiko_ii@ukr.net

Технологічний детермінізм абсолютизує роль науково-технічного чинника в історії, розглядає перетворення техніки, технологій, науки,

інформації як основу суспільних змін (зміни в технології є першоосновою змін соціальних інститутів і соціальних дій). За методологією технократизму науково-технічні знання стають творцями світу, технічна раціоналізація породжує соціальну, економічну, політичну, моральну раціоналізацію. З цим пов'язані і багаточисельні технократичні теорії суспільства, які ратують за утвердження політичної влади технічних спеціалістів, менеджерів. Відповідно до технодетерміністських принципів виділяються в технократичних концепціях і типи суспільного устрою, типи цивілізацій.

Більшість інтерпретацій технологічного детермінізму належать до двох загальних ідей:

- розвиток самих технологій є передбачуваним, шлях цього розвитку значною мірою прямує за межами культурного політичного впливу;
- технологія, в свою чергу, має «ефект» над суспільством, який є швидше вродженим, а не соціально обумовленим або нав'язаним, тому що суспільство само організується для підтримки і подальшого розвитку технології, як тільки вона буде введена.

Прихильники технологічного детермінізму не вважають, що вплив технологій залежить від того, наскільки технологія може бути використана. Вони не розглядають технологію як частину більш широкого спектру людської діяльності, а тлумачать технологію як основу для всіх видів людської діяльності.

Детерміністи розглядають технологію, що розвивається незалежно від соціального втручання. Вони вважають, що технологія створює набір потужних сил, спрямованих на врегулювання нашої соціальної діяльності. Відповідно до цієї точки зору ми організуємо для себе задоволення потреб технології і результат цієї організації знаходиться за межами нашого контролю. Або ми не маємо свободи вибору щодо результатів (автономної технології). Французький теоретик Еллюль був прихильником жорсткого детермінізму та автономних технологій. В роботі «Технологічне суспільство» він стверджує, що технологія в силу своєї потужності визначає, які соціальні аспекти найкраще підходять для її власного розвитку через процес природного відбору. Цінності моралі, філософії соціальної системи, які є найбільш сприятливими для розвитку технології, дозволяють соціальній системі підвищувати свою потужність і поширюватись за рахунок таких соціальних систем, чиї цінності, мораль, філософія менше просунулись у технологіях.

Залежно від того, яка верства науково-технічної інтелігенції виявляється як майбутня «владна еліта», виділяють такі етапи (або напрями) технократичних концепцій: а) технократичні (Т. Веблен, Г. Скотт); б) організаційні (Д. Бернхем, П. Дракер, А. Фріш); в) індустріальні (К. Керр, Д. Гелбрейт); г) постіндустріальні (Д. Белл, В. Феркіс); д) інформаційні (А. Тоффлер, Д. Найсбіт).